

Yttrande

2017-06-28

Miljö- och energidepartementet,
Kemikalieenheten
Annika Löfgren, Departementssekreterare
annika.lofgren@regeringskansliet.se
m.registrator@regeringskansliet.se

Betänkandet SOU 2017:22 Från värdekedja till värdecykel (dnr: M2017/00779/Ke)

Sammanfattning

På H&M group är vi övertygade om att övergång till cirkulär ekonomi är nödvändig. Vi har en långsiktig vision om att bli 100% cirkulära. Visionen innebär att vi strävar efter att våra kläder ska tillverkas och användas i en cirkulär process. Senast 2030 ska vi enbart använda återvunna eller hållbart framställda material.

2013 var H&M det första modeföretag som började med global insamling av använda textilier. Vi samlar in använda textilier och skor i samtliga 4 500 butiker och fram till idag har vi samlat in 47 000 ton. Av dessa insamlade kläder återanvänds mellan 40 till 60% i befintligt skick, 10% återanvänds och omvandlas till andra produkter (till exempel rengöringstraror), 30% återvinns och blir nya textiltfibrer eller isoleringsmaterial och slutligen 1 % förbränns och blir energi då det inte kan användas som en ny produkt.

Vi ser därmed positivt på utredningen Cirkulär ekonomi och dess betänkande *Från värdekedja till värdecykel* (SOU 2017:22) och att man från regeringens håll arbetar aktivt med att lyfta omställningen till en cirkulär ekonomi till en strategisk nivå.

Övergripande kommentarer

Avfall vs resurs

I remissförslaget saknar vi begreppsdiskussionen avfall eller resurs. Det är en grundläggande och övergripande diskussion som måste tas. Detta är inte bara en term utan ett sätt att tänka.

Att omdefiniera använda textilier, både återanvändningsbara och återvinningsbara, från avfall till resurs visar samhället att den textil som du inte längre vill ha, är en värdefull resurs i sitt befintliga skick eller som råmaterial för nya produkter.

Idag är avfallsbegreppet en utmaning i lagar och regelverk, både i form av hantering av det vi samlar in och som globala handelshinder.

Återvinning måste inkluderas i diskussionen

Fokus i remissen har hamnat på återanvändning. Vi saknar en diskussion kring återvinning och incitament för det som inte är återanvändningsbart.

Om fokus endast ligger på insamling för återanvändning, kommer troligtvis konsumenten fortsätta att slänga stora mängder textilavfall i hushållssoporna. Det är svårt för konsumenten att avgöra huruvida en produkt är återanvändningsbar eller återvinningsbar.

För att kunna följa avfallshierarkin, samt maximera utnyttjandet och värdet av resurser är det ytterst viktigt att insamling görs både för återanvändning och återvinning. Vad som är vad, avgörs i sorteringsprocessen, som också är en framtida källa till sysselsättning. Av de textilier som samlas in är cirka 40% inte återanvändningsbart. Det går däremot att materialåtervinna dessa textilier både genom så kallad downcycling till en annan produkt (t.ex. isoleringsmaterial) eller till textilåtervinning. Det är cirkulär ekonomi.

Incitament

För att kunna ställa om till en cirkulär ekonomi krävs incitament och uppmuntran till både producenter och konsumenter. Vi ser att man från regeringens sida underlättar för producenter att bedriva insamling, återvinning och återanvändning av textilier.

Vi uppmuntrar regeringen att undvika byråkrati och införa extra skatter och avgifter för de producenter som tar sitt ansvar.

Kommunens roll

Vi anser att kommunerna inte bör ha ensamrätt på textilinsamling eller textilsortering utan istället välkomna seriösa aktörer att också samla in för återanvändning och återvinning så länge avfallshierarkin följs.

Det är viktigt att inte skapa ett byråkratiskt rapporteringssystem som försvårar insamling.

Kap 16 'Kommunen har ensamrätt för förberedande av hushållsavfall för återanvändning.'

En kommunal ensamrätt på detta skulle inte gynna den cirkulära ekonomin utan försvåra då den skulle begränsa antalet möjligheter till sortering. Det skulle innebära att välgörenhetsorganisationerna och andra seriösa aktörer inte får fortsätta att sortera textilier i enlighet med avfallshierarkin.

Här är det också viktigt att inte separera 'insamling och avfallsförebyggande åtgärder' med 'insamling för återanvändning' från 'insamling för återvinning'. Det löser inte problemet med att förebygga avfall utan stora mängder textilier kommer då att fortsatt vara i soporna.

Avgifter

Om en avgift är involverad anser vi att de som frivilligt tar producentansvar bör slippa att betala denna kostnad.

10.4.2 Punktskatt i form av procentuella påslag på varor.

Vi tror inte att konsumtionen drivs enbart av pris. En liten prisökning som påföljd av en skatt skulle inte påverka konsumtionen av mode och textil nämnvärt. Vi ser flera nackdelar med detta förslag:

- Vissa typer av textilier lämpar sig inte för återanvändning t ex underkläder, badkläder, strumpor, men kan återvinnas till andra typer av produkter, som isoleringsmaterial.
- Om andrahandsförsäljning inkluderas i punktskatt skulle den i så fall enbart gynna tjänster som uthyrning, leasing, reparation mm.
- E-handelsproblematiken är stor och gränserna för inköp i fysisk butik eller via e-handel suddas ut allt mer. Svenska varumärken skulle missgynnas vilket inte är önskvärt. Hur skulle utländska varumärken som säljs och skickas till Sverige beskattas?

Vi anser att regeringen istället bör uppmuntra producenter och konsumenter att använda återvunna och hållbara material genom att ge dem incitament.

10.4.3 Punktskatt i form av en skatt per kilo vara

Detta förslag skulle slå negativt på textilier. Det skulle innebära en hög avgift på t ex vinterplagg, överkast mm medan det skulle innebära en låg avgift på silkesprodukter.

Slutsats

Vi anser att man bör underlätta för både konsumenter och producenter att kunna ta sitt ansvar. Tydliga regelverk som kan följas nationellt skapar mindre utrymme för fria lokala tolkningar. Se avfall som en resurs och låt avfallslagstiftningen spegla detta.

Vi måste få till enkla och uppskalningsbara system för att ge effekt. För oss som en global aktör med över 4 500 butiker i 66 länder är det i praktiken omöjligt att fortsätta med insamling om det skulle kräva en rapportering på kommunnivå. Det gynnar inte omställningen till cirkulär ekonomi.

Den cirkulära ekonomin behöver globala lösningar. Man bör höja blicken för att kunna se hur vi ska kunna nå FN:s agenda 2030 med SDGs mål och skapa lösningar som är genomförbara med en positiv effekt både lokalt och globalt.

Kontaktperson:

Pernilla Halldin

E-mail: Pernilla.halldin@hm.com

Telefon: +4687965661